

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg Plan og Miljø	171/25171/25	10.12.2025
Formannskapet	160/25	11.12.2025
Kommunestyret	140/25	18.12.2025
Kommunestyret	8/2026	26.02.2026

Revisjon av standard abonnementsvilkår for vann og avløp

Kommunedirektørens forslag til vedtak/innstilling:

1. Standard abonnementsvilkår for vann og avløp (KS sin versjon 2017) med lokale bestemmelser vedtas som gjeldende i Stjørdal kommune fra vedtaksdato.

Vedlegg

- 1 Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, administrative bestemmelser (2017), utgitt av KS
- 2 Prinsipp skisse
- 3 Lokale tilpasninger
- 4 Tekniske bestemmelser Stjørdal kommune

Sammendrag:

Om Standard abonnementsvilkår (SA)

Standard abonnementsvilkår for vann - og avløp er et sentralt regelverk som stiller krav til private VA - anlegg som skal tilknyttes det kommunale VA - nettet.

På vegne av kommunesektorens organisasjon (KS) har Kommuneforlaget (KF) gjennomført en revisjon av Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, heretter kalt SA.

Abonnementsvilkårene, som er en videreføring av «Normalreglementet for sanitæranlegg» fra 1998, ble utgitt av Kommuneforlaget på vegne av KS i 2008 og nå sist i 2017. Den reviderte versjonen er særlig basert på hensyn og innspill fra NOU 2015:16 - «Overvann i byer og tettsteder» og Norsk Vann Rapport 214/2015 - «Forslag til ny sektorlov for vanntjenester».

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp vil, som tidligere, foreligge som to hefter:

- 1) Administrative bestemmelser - tar for seg juridiske og forvaltningsmessige forhold.
- 2) Tekniske bestemmelser - fastlegger krav til teknisk utførelse¹.

SA skal ivareta det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg, og sikre betryggende utførelse av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg. Den skal ivareta forholdet mellom kommunen som eier av de offentlige VA- ledningene og den enkelte abonnent/eier av private vann- og avløpsanlegg og sanitærinstallasjoner.

Hjemmelen til å stille krav til de private vann - og avløpsanleggene ligger i kommunens eierskap til hovedanleggene, og leveranse av tjenester innenfor vann- og avløp.

SA skal sikre at sanitæranlegg blir utført, driftet og vedlikeholdt slik at de ikke medfører skade, funksjonsforstyrrelser eller lignende. SA er ment å utdype og konkretisere bestemmelsene i eksisterende lovverk og gi en kortfattet og lett tilgjengelig sammenfatning av de krav som gjelder.

Stjørdal kommune har ca. 22 000 innbyggere som er tilknyttet det kommunale nettet via private stikkledninger.

Vilkårene, utgitt av Kommuneforlaget, er utformet slik at de uforandret kan vedtas av kommunen, men det er også mulighet for kommunen til å legge inn egne særbestemmelser. Det foreslås at Stjørdal kommune vedtar vilkårene med noen lokale tilleggsbestemmelser. Liste over lokale bestemmelser følger vedlagt.

Saken har vært først behandlet i Utvalg for plan og miljø 11.12.2024 (sak 223/2024) og i Formannskapet 12.12.2024 (sak 147/2024). Etter behandling ble forslaget til nye abonnementsvilkår sendt på høring. Det kom ingen innspill fra eksterne aktører.

I høringsperioden har det kommet flere interne faglige innspill som har medført behov for å justere de lokale tilpasningene. Endringene gjelder både tekniske og juridiske forhold i ansvarsforholdet mellom kommunen som ledningseier og abonnent. Endringene er vurdert

¹ På grunn av KS sin eierrådighet over Standard abonnementsvilkår kan Stjørdal kommune kun legge de administrative bestemmelsene (Del 1) ved saksframlegget. Forsiden og innholdsfortegnelsen fra de tekniske bestemmelsene (Del 2) vedlegges til orientering. Begge deler av SA vil være tilgjengelige for folkevalgte i forkant av og under møtene.

som så vesentlige at saken har blitt fremme til ny behandling.

Etter andre gangs behandling ble saken sendt på høring igjen. Det kom ikke inn noen innspill, merknader eller kommentarer.

Saksopplysninger:

Ny SA må vedtas av kommunestyret

SA må vedtas av den enkelte kommune for at de skal ha tilstrekkelig gyldighet. En vedtakelse innebærer at kommunen legger til grunn disse vilkårene for å levere vann- og avløpstjenester overfor sine abonnenter. Vilårene fastsettes og håndheves som følge av at kommunen eier ledningsnettet, på samme måte som et privat vannverk kan fastsette sine leveringsvilkår. En del bestemmelser er i tillegg direkte eller indirekte hjemlet i lover og forskrifter som forurensningsloven (forurl.), plan- og bygningsloven (pbl.) og byggeforskriftene.

Norsk Vann (bransjeorganisasjonen) påpeker at kommunene i utgangspunktet står fritt til å bestemme hva slags vilkår de vil bruke overfor deres abonnenter. Når en kommune har valgt å bruke KS sine standard abonnementsvilkår, så gjelder disse inntil kommunen vedtar nye endringer. Per i dag har kommunen lokale SA fra 2004 som må erstattes av KS sin SA, med lokale tilleggsbestemmelser/presiseringer, og som må vedtas av kommunestyret.

Endringer i ny SA 2017

Denne reviderte utgaven tar hensyn til endrede krav og bestemmelser og nye utfordringer som kommunene står overfor. Endringer i vilårene er gjort med bakgrunn i dette, i tillegg til jevnlig innspill fra kommuner og andre brukere av vilårene.

Største endringer med KS 2017-reglementet:

1. Oppdaterte tekniske krav: KS sitt reglement fra 2017 legger større vekt på kvalitet og standardisering av materiell og utførelse, noe som vil sikre tryggere og mer driftssikre anlegg
2. Bedre ansvarsfordeling: Det nye reglementet tydeliggjør ansvarsforholdet mellom kommunen og abonnentene. Dette innebærer blant annet at abonnenten får et større ansvar for vedlikehold av private anlegg, mens kommunen får tydeligere ansvar for hovedledningsnettet
3. Tiltak mot klimaendringer: Reglementet tar høyde for nye utfordringer som følge av klimaendringer, blant annet med krav om separatsystem for overvann i visse områder
4. Mer effektiv saksbehandling: Det nye reglementet legger opp til mer moderne og standardiserte søknads- og godkjenningsprosesser for sanitæranlegg, noe som vil gjøre prosessen raskere og enklere, både for kommunen og for abonnenter.

Tidligere behandling:

Gjeldende SA (KS1998 versjon) for Stjørdal kommune ble vedtatt av kommunestyret i Stjørdal i møte den 29.01.2004.

Miljømessige konsekvenser:

Den nye revisjonen/versjonen av SA fra 2017 har tatt hensyn til endrede krav og bestemmelser og nye utfordringer som kommunene står overfor, herunder klimaendringer. Det er svært viktig for drift og vedlikehold av kommunale ledninger at tilknyttede eiendommer har funksjonelle sanitæranlegg. Det bemerkes at tilstanden på de private vann- og avløpsanleggene har en betydning for kommunens økonomi- og miljømål.

[Forvaltningsloven kapittel VII](#) har regler om hvordan kommunen skal gå frem når man fastsetter forskrifter. Før kommunen fastsetter en forskrift må saken være forsvarlig utredet, og kommunen skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Etter vedtak i formannskapet 28. august 2025, er det gjennomført offentlig ettersyn i perioden 01.september 2025 - 13.oktober 2025. Det er ikke mottatt noen høringsinnspill.

Konsekvenser for folkehelse:

Standard abonnementsvilkår skal sikre at sanitæranlegg utføres, driftes og vedlikeholdes på en måte som forebygger skade, funksjonsforstyrrelser og forurensning. Trygt drikkevann og forsvarlig håndtering av avløpsvann er grunnleggende for folkehelsen.

Denne saken har derfor positive konsekvenser for folkehelse ved å bidra til trygg vannforsyning og redusert risiko for forurensning og skader på sanitæranlegg.

Konsekvenser for klima og miljø:

Revisjonen av SA tar blant annet høyde for klimaendringer og stiller tydeligere krav til overvannshåndtering, separering av systemer og kvalitet på tekniske løsninger. Dette bidrar til redusert risiko for utslipp, bedre klimatilpasning og mer bærekraftige VA-systemer.

Denne saken har positive konsekvenser for klima og miljø.

Konsekvenser for barn og unge:

Vilkårene regulerer tekniske og juridiske forhold knyttet til vann- og avløp. Dette påvirker ikke barn og unge direkte som målgruppe eller deres tjenester.

Denne saken har ikke konsekvenser for barn og unge.

Konsekvenser for økonomi:

SA regulerer ansvarsforhold mellom kommunen og abonnenter, og kan medføre økonomiske konsekvenser ved at krav til utførelse og vedlikehold av private anlegg tydeliggjøres. Dette kan redusere kommunens kostnader knyttet til feil, innlekking/utlekking og driftsforstyrrelser på hovedledningsnettet. Samtidig medfører vedtaket ingen direkte nye kostnader for kommunen utover administrasjon og implementering.

Denne saken har mindre økonomiske konsekvenser, hovedsakelig i form av

tydeligere ansvarsfordeling som på sikt kan redusere kommunens driftsutgifter.

Tillitsvalgte:

Tillitsvalgte er ikke involvert i saken, da saken ikke berører arbeidsforhold for ansatte i kommunen.

Vurdering:

Det er viktig at Stjørdal kommune vedtar og tar i bruk den nyeste versjonen av Standard abonnementsvilkår for vann og avløp (SA) med lokale tilpasninger. De reviderte vilkårene er tilpasset dagens lovverk, forskrifter og rettspraksis, og gir et helhetlig og oppdatert regelverk for forholdet mellom kommunen som leverandør av VA-tjenester og abonnentene.

SA bidrar til forutsigbarhet, likebehandling og tydelige rammer for både abonnenter og utbyggere. Et oppdatert regelverk er særlig viktig i møte med framtidige utfordringer som følge av klimaendringer, økte krav til overvannshåndtering og behov for mer robuste og driftssikre VA-anlegg.

Kommunedirektøren vurderer at det er nødvendig med klare og moderne bestemmelser for å sikre god kvalitet på private sanitæranlegg, redusere risiko for feil og driftsforstyrrelser, samt ivareta kommunens rolle som eier av hovedledningsnett. Et enhetlig og oppdatert sett med vilkår med lokale tilpasninger vil styrke kommunens arbeid med å sikre trygg vannforsyning, forsvarlig avløpshåndtering og en mer effektiv saksbehandling.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at KS sine Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, med lokale bestemmelser, vedtas.

På grunn av KS sin eierrådighet over Standard abonnementsvilkår kan Stjørdal kommune kun legge de administrative bestemmelsene (Del 1) ved saksframlegget. Forsiden og innholdsfortegnelsen fra de tekniske bestemmelsene (Del 2) vedlegges til orientering. Begge deler av SA vil være tilgjengelige for folkevalgte i forkant av og under møtene.